

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/113/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113222918
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113222918.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: N. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, právne zastúpená JUDr. Janou Toporceroovou, advokátkou so sídlom v Lipanoch, Nám. sv. Martina 39, proti žalovaným: 1) Y. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX a 2) E. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, žalovaný v 2. rade právne zastúpený JUDr. Gáborom Szárazom, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, Garbiarska 20, v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 25C 106/2013-77 zo dňa 3.4.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o náhrade trov konania.

II. Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil citujúc ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 150 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) cit.:

„V predmetnom konaní boli odporcovia v konaní úspešní. Vzhľadom však na preukázané majetkové pomery navrhovateľky, ako aj s poukazom na skutočnosť, že sa domáhala nároku vo vzťahu k manželovi a v prípade dodržania zákonnej premlčacej lehoty by zrejme navrhovateľka bola úspešná, súd náhradu trov konania účastníkom nepriznal.“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný v 2. rade. Žalobkyňa sa domáhala nároku, ktorý bol od počiatku zjavne neúspešný, menila v konaní petit žalobného návrhu. Odvolateľovi v dôsledku uplatňovania tohto zjavne bezúspešného práva vznikli zbytočné náklady na trovy právneho zastúpenia, cestovné náklady a strata na zárobku. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania považoval za nespravodlivé. K majetkovým pomerom žalobkyne uviedol, že ak mala žalobkyňa finančné prostriedky na svojho právneho zástupcu, ktorý ju v predmetnom konaní zastupoval, nevidí dôvod na konštatovanie, že podľa majetkových pomerov prvostupňový súd nepriznal náhradu trov konania.

Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 O.s.p. a zistil, že rozsudok je vo výroku o náhrade trov konania správny.

Ustanovenia § 142 až § 150 O.s.p. upravujú predpoklady, za splnenia ktorých majú účastníci konania (alebo tretie osoby) právo na náhradu trov konania, ktoré vynaložili.

Aplikácia ustanovenia § 150 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom.

Ustanovenie § 150 O.s.p. nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 150 O.s.p. preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

V sporovom konaní (ako je tomu nepochybne v danom prípade konania) sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne nemusí súd úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa ustanovenia § 150 O.s.p., podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Zo slovného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 150 O.s.p. preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 150 O.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod.

Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 150 O. s. p. len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porov. R 34/1982, R 23/1989).

Rozhodujúcim pre potreby rozhodovania o náhrade trov konania bude preto zistenie, či možno od žalovaného v 2. rade, ktorému vznikol nárok na náhradu trov konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.), spravodlivo žiadať, aby si náklady vzniknuté v súvislosti s predmetným konaním hradil sám.

Odvolací súd sa stotožňuje s odvolacou námietkou žalovaného v 2. rade, že dôvodom hodným osobitného zreteľa nemôže byť skutočnosť, že v prípade nevznesenia námietky premlčania by bola žalobkyňa úspešná.

Majetková situácia účastníka konania však nepochybne môže založiť dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý úspešnému účastníkovi konania náhrada trov konania nemusí byť priznaná.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobkyňa je starobnou dôchodkyňou, ktorej jediným príjmom je starobný dôchodok vo výške 323,70 Eur. Prekonala mozgovú príhodu a má náklady na lieky. Majetok väčšej hodnoty nevlastní (čl. 10-13). Na strane žalovaného tak závažná situácia nie je.

Takéto majetkové pomery i podľa názoru odvolacieho súdu sú dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. bola s poukazom na uvedené dôvodná.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade trov konania ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bolo, že žalovaný v 2. rade bol v odvolacom konaní neúspešný a žalobkyni žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.